

NOGLE PROBLEMER I EMPIRISKE TV - RECEPTIONSUNDERSØGELSER

Af Niels-Aage Nielsen

Inden for de sidste 10 år har der vist sig en ny disciplin i massemedieteorien, nemlig receptionsundersøgelsen. Dens sigte er at afdække, hvorledes modtagerne af en tekst faktisk dechiffrerer, hvad der fremstilles i teksten. Disciplinen er fortrinsvis blevet dyrket af litteraturteoretikere, men inspirationen har også bredt sig til TV-undersøgelser. På baggrund af de TV-receptionsundersøgelser, som jeg er bekendt med¹, er det mit indtryk, at disciplinen for øjeblikket har visse problemer med at tage skridtet fra en fase, hvor medieforskeren 'går ud og snakker med folk om hvad de ser' (og hvor der konstant forekommer uklare sammenhænge mellem antagelser og indvundne resultater og tolkning af disse resultater) til en fase, hvor de empiriske undersøgelser er metodisk klart gennemskuelige; hvor alle typer af indvundne data er pålidelige og kontrollerbare - og hvor det samtidigt er muligt at afprøve hypoteser af rimelig dristig karakter.

At et sådant empirisk program står på dagsordenen fremgår bl.a. af et par nyere danske receptionsundersøgelser såsom Jensen & Tufte (1984) og Andersen & Nielsen (1982) - begge publiceret i nærværende tidsskrift. Jeg arbejder selv i retning af empiriske receptionsundersøgelser, og vil i det følgende - stikordsagtigt - lægge nogle af de problemer frem til diskussion, som forekommer mig mest centrale.

Hvad er genstand i receptionsundersøgelsen?

Jeg har skrevet 'genstand i ...' og ikke 'genstand for ...' eftersom det umiddelbart synes at være seerne der er genstand for TV-receptionsundersøgelser, men i virkeligheden er det programmerne. Formålet med disse undersøgelser må være gennem indhentning af receptionsdata at tilnærme sig programmets 'komplette' meningsstruktur. Denne udgøres i så fald af det kompleks af betydninger (betydningsversioner) der kan indhentes empirisk. Sigtet er altså at indkredse programbetydningen med seerne som medium. Det forhindrer selvfølgelig ikke at receptionsresultaterne også har relevans for seer-sociologien, - socialpsykologien o.a.

Inden jeg går videre med de problemer denne påstand skaber, skal det med et konkret eksempel illustreres, at det i praksis er nødvendigt at vide, hvad der egentlig er genstand i det, man undersøger. Eksemplet er fra Andersen og Nielsen (1982). Et af deres interview-ofre og Ekstrabladslæser ved navn Iben, som er 57, læser Ekstrabladet på en måde som karakteriseres således i artiklen.

Vi kan fastslå, at Ibens bevidste reception af disse artikler er styret af forudfattede holdninger. Artiklerne fungerer som et forlæg, hvorefter Iben lægger en skabelon af egne holdninger ned over den. Artiklerne forhindrer ikke en sådan forhåndsstyret reception, de er åbne for forskellige afkodninger. Men i Ibens tilfælde er det måske endda ligegyldigt, om artiklerne indholdsmæssigt er i modstrid med hendes holdning. Det vil dog sjældent være tilfældet. (s. 99).

Det er altså nøjagtigt med Iben ligesom når Fanden læser den hellige bog. Han ved hvad han søger, og den siger ham sjældent imod. I virkeligheden får vi her noget at vide om Ekstrabladet (og i mindre grad om Iben) - ligesom mit eget eksempel siger mere om den hellige bog end om Fanden (han er jo netop ikke den eneste). Imidlertid skriver forfatterne, at det 'måske er ligegyldigt, om artiklerne indholdsmæssigt er i modstrid med hendes holdning.'

Jeg vil tillade mig at tilskrive forfatterne en mening i retning af, at EB fungerer som en 'formularmasse' (og ikke partikulære stimuli) der på givne tidspunkter - måske alligevel som Pavlovs hund - udløser rammer inden for hvilke Iben kan foretage helt autonome projektioner fra sin egen livshistorie.

Så kan man selvfølgelig give sig i kast med Ibens fortrængninger, (som forfatterne her gør) men derved forlader man egentlig, hvad der efter min mening er relevant for receptionsundersøgelsen. Jeg vil ikke benægte at der forekommer denne type afkodninger, tværtimod. Problemet er netop, at det er en afkodning af noget. Der må derfor sættes nogle grænser - omend vide - for hvornår en given afkodning er tekstbegrunderet eller: metodisk bestemt som legitim/adækvat. I den forstand må tekstanalysen indrettes, så det metodisk er muligt at afgøre om f.eks. Ibens reception er en adækvat afkodning.

En anden psykoanalytisk inspireret receptionsforsker (idet Andersen & Nielsen bygger på Alfred Lorenzer) Norman Holland (1975) diskuterer dette problem indgående i sin bog og citerer flg. udsagn.

(David Bleich) reverses the usual assumption of critics that by analyzing the text one can understand the response: rather he argues, by analyzing what readers find in it, one comes to understand the text. (s. 12).

Men Holland tilføjer at læseren selvfølgelig reagerer på noget:

The literary text may only be so many marks on a page - at most a matrix of psychological possibilities for its readers. Nevertheless, only some possibilities... truly fit the matrix. (s. 12) (min understregning).

Begrundelser for at foretage TV-receptionsundersøgelser

En væsentlig begrundelse for at foretage disse undersøgelser er antagelsen af, at TV-publikummet er et 'aktivt' publikum. Dette er en grundantagelse i bl.a. 'Uses & Gratifications'-retningen (Blumler & Katz 1974), uden at denne 'aktivitet' i sig selv kan siges at have været genstand for U & G-undersøgelser. Under alle omstændigheder har retningen påvist, at der kan knytte sig flere forskellige gratifikationer til samme program (f.eks. McQuail 1972). Det er ikke blot rimeligt at antage, at forskellige gratifikationer betinger varieret virkning af programmet på publikum, men også at der egentlig ikke findes noget 'massepublikum'. Det, der bl.a. findes, er et netværk af selektive funktioner mellem program og publikumsgrupper.

Denne anfægtelse af massepublikumstesens forekommer at være en vigtig begrundelse (og måske kilde til) for receptionsundersøgelser af TV.

Massepublikumstesens dyrkes selvfølgelig stadig i mange lejre. Visse marxister hævder den ud fra Marx' sentens om at produktionen bestemmer konsumtionen (f.eks. G. Waldmann 1981); og George Gerbner hævder i USA; at der hos massepublikummet foregår en kultivering af stereotype TV-indhold som kan analyseres i form af 'meddelelsessystemer'. (Gerbner 1979, og om Gerbner på dansk i Fiske & Hartley 1981 s. 26).

Det skal bemærkes, at de former for programanalyse, som foretages af repræsentanter for disse retninger ændrer afgørende status i og med antagelsen af differentierede afkodninger hos seerne. F.eks. vil ideologikritiske analyser være at betragte som hypoteser, der skal verificeres; og G. Gerbners 'content-analyse' vil højst kunne betragtes som en beskrivelse af programmets manifesterede indhold i

forhold til hvilket det vil være muligt at bestemme 'adækvate' afkodninger.

Massepublikumstesen anfægtes jo iøvrigt også af de seer-adfærdsundersøgelser, der kan påvise, at program-præferencer spiller en rolle i seer-vanerne. (F. eks. Linné et al (1982) og Nordahl Svendsen (1983)).

En anden og nok så vigtig begrundelse for receptiopsundersøgelser er antagelsen af det "åbne" pogram. Et belæg for at selv et såkaldt 'trivial'program som 'Dallas' er 'åbent' findes indirekte i kraft af, at analyser af samme program - foretaget af medieforskere med generaliserende formål - kan være ret så modstridende. Det er bl.a. tilfældet med 'Dallas' serien. De ideologisk orienterede analyser, der har været fremme i den offentlige debat tyder på, at dette program kan ses som både pro- og antikapitalistisk. (Og at der er tale om et antikapitalistisk program må jo være rigtigt når Jacobsen siger det). En analyse foretaget af Jørgen Bang (1983) hævder, at forskellige erhvervsgrupper såsom på den ene side arbejdere og på den anden side selvstændige erhvervsdrivende vil anvende forskellige læsemåder på denne serie:

Begge læsermåder ligger inden for tekstens rammer, men er så forskellige, at det ikke giver nogen mening at forsøge at forene dem i en endegyldig analyse af Dallas. (s. 85).

E. Katz (1984) nævner i sin artikel om nationale befolkningsgruppers reception af 'Dallas', at man enten kan identificere sig med rigdomsfantasierne i serien, eller også tage afstand fra den /og konstatere hvor godt man har det væk fra magtens og pengenes kolde korridorer). Eftersom det sidste også er et budskab om at holde sig dernede, hvor man hører hjemme, så tjener serie i alle tilfælde sit formål. Anne Hjorth (1984) viser i sin receptiopsundersøgelse af kvinder og Dallas, at der findes mindst to forskellige opfattelser af temaet i et bestemt afsnit. Arbejderkvinder med lavere uddannelse opfatter 'venskab' hvor højereuddannede opfatter 'utroskab'.

Foruden at antage forskellig reception efter socio-demografiske variabler, kan det også antages, at 'Dallas' appellerer til 'enhedsseeren' i os. Men det giver også delte meninger. Bent Fausing (1982) mener, at Dallas kan tjene til at tilskueren kan få samlet 'de mange og usammenhængende oplevelser fra dagens løb' og projicere dem på programmet. D.v.s. at Dallas skaber forbindelser til vores hverdagslivserfarin-

ger. Det er ikke centralt i en italiensk undersøgelse (Cassetti 1984), hvor det antages, at serier som 'Dallas' baserer sig på en særlig kommunikativ kompetence hos modtageren, kaldet 'framing'² d.v.s. serien opleves primært igennem genkendelsen af genreparadigmets stivnede 'gestalter'. Det er en slags professionel TV-sending, som de betegner 'comprensione d'acchito', hvilket kan oversættes i retning af en 'kvitterings-reception'.

Alle disse forskellige indfaldsvinkler til 'Dallas' bestyrker antagelsen af, at det er et 'åbent' program.

Hvordan er et program som 'Dallas' 'åbent'??

Ud fra ovenstående må vi tillige antage at programmet kan være 'åbent' på flere måder, hvilket vil betinge afkodningsmåderne. Er 'Dallas' åben på samme måde som Umberto Eco mente med sin formel 'det åbne kunstværk' i 1959? (Eco 1979). D.v.s. åbent i den forstand, at det inddrager seeren som en del af dets 'æstetiske struktur':

An open text outlines a 'closed' project of its model reader as a component of its structural strategy. (Eco 1979, s. 8).

Ligesom når James Joyce i sine romaner har 'indprogrammeret' en aktiv læser? Det synes ikke at være tilfældet. 'Dallas' er let at forstå; det flyder over med informationer om tema, plot og personer. Det er ikke umiddelbart præget af nogen stor 'spillerumsfaktor', hvis vi ser bort fra tomrummene mellem afsnittene i serien. Denne overflod (redundans) af informationer og centrale knudepunkter gør egentlig Dallas til et 'lukket' program. Dog er det evident, at programmet ud fra en dygtig sociologisk intuition arbejder med tvetydigheder på en måde som afføder divergerende receptioner (jvf. Anne Hjorth 1984).

Det er bemærkelsesværdigt, at to undersøgelser (Fausing 1982 og Cassetti 1984) begge mener, at fortællestrukturen spiller en mindre rolle i receptionen af 'Dallas'. Derimod er det væsentlige de rammer som programmet afgiver for seerens projektioner. De kan være af forskellig art; f.eks. kan det være rammer der

stammer fra seerens tekstlige hukommelse d.v.s. som aktiverer ud af TV-senings-
faringen (på en næsten professionel måde) (jvf. Casetti 1984); eller det kan være
rammer som aktiverer livsverdenens erfaringer (Fausing 1982).

Men måske er det forkert at lægge hovedvægten på denne 'ramme'-problematik.
F.eks. skriver P. Larsen (1981) imod en tilsvarende opfattelse som ovennævnte:

Film er ikke blot billeder, som rumsterer rundt på lærredet, de er også
fortællinger, som nok indbyder til identifikatorisk indføling, men også til
distant, adprede tilegnelse, til bevidst strukturering, til læsning. Hvilke mo-
menter der bliver de dominante i receptionen kan ikke afgøres generelt, her
må det konkrete objekt inddrages i betragtningen. (s. 128).

Altså ikke blot rammer af den ene eller anden art, men også 'læsning' (forsåvidt
Larsens citat kan udvides til at gælde TV).

Vi har nu fået de førstnævnte variabler (seergrupperes differentierede afkodninger)
forøget med nogle flere (nemlig differentierede afkodningsmåder).

Det er klart, at disse variabler spiller en rolle for hvilke receptionshypoteser man
vil opstille. Som tidligere nævnt må programanalysen indrettes så den kan tjene
som grundlag for vurderingen af, hvad der er adækvate afkodninger blandt
'forsøgspersonerne'. Sprogstrukturelle programanalyser vil således ikke 'gå godt'
sammen med hypoteser a la ovennævnte 'ramme' teorier. Og 'content-analyser' (i
den kvantitative amerikanske tradition) går ikke godt i spænd med sprogstrukturel-
le analyser - i hvert fald ikke, hvis 'content-analysen' (som hos Gerbner (1979) er
forsynet med en indlærings teori, der helt forbigår meningsdannelsesprocesser af
sproglig art.

Redskaber til receptionsundersøgelse

Ovenfor har jeg relateret begge 'poler' i undersøgelsesforløbet, nemlig publikums
differentierede afkodninger samt programmets forskellige måder at være 'åbent'
på. Der mangler således et 'arkimedisk punkt' i metodediskussionen.

Jeg har allerede nævnt min opfattelse, at det drejer sig om med seerne som medium at indkredse programbetydninger. Det involverer to typer data-indsamling, nemlig 1) programanalysen og 2) indhentning af receptionsdata.

Formålet med programanalysen er at omsætte programmet til operationelle data, der kan anvendes til at verificere/falsificere receptionsdataerne i forhold til, hvilke afkodninger (afkodningsversioner) der er 'adækvate'. Det er det sidste her, jeg opfatter som det vanskelige punkt. Groft sagt er det receptionsdataerne, der siger, hvilke betydninger programmet afføder, men det er programanalysen som - negativt afgrænsende - 'er med til at bestemme' hvilke betydninger, der er gyldige for det.

En hyppigt anvendt metode til indhentning af receptionsdata er (dybde)interviews, hvor man udspørger seerne om brug (vaner), gratifikationer og lader dem 'parafrasere' programmet. Parfrasen er sikkert bedst til at sikre spontaneiteten, men det er muligt under bearbejdningen at anvende 'content analysen' på disse parafraaser. En anden oplagt mulighed er spørgeskemaer samt anvendelse af det semantiske differentiale. Et særligt aspekt er, at TV-sening for det meste foregår i en i princippet kommunikativ situation, nemlig familien. Man kan derfor tage udgangspunkt i denne familiediskussion. Det er en interessant indfaldsvinkel hos Katz & Liebes (1984):

it is true that the statement of any individual in a group may be influenced by the statements - even the presence - of the others, and may well be different from what it might have been in a personal interview. But that's the point: if our assumption about the normality of the social reading is correct, it is precisely these groupinfluenced thoughts and statements in which we are interested. (s. 28).

Andre metoder er at kombinere interviews med iagttagelse af familien såvel under seningen som i den TV-fri tid. (Hobson (1982) og Bryce (1983)). Især den sidste - etnografisk orienterede - metode hos Bryce, der antager at TV-programmerne også (og måske især) virker på seerne uden for selve sendetiden, bringer os tilbage til hovedspørgsmålet, nemlig hvorledes det kan afgøres, hvad der er 'adækvate' afkodninger. Problemerne med indhentning af receptionsdataer skal ses i den belysning.

Jeg går derfor over til programanalysen. Her tror jeg ikke, at nok så forfinede metoder til tekstanalyse kan hamle op med empirisk udforskning af bredden i reciperede betydninger. Hvis programmet anses for at være åbent, altså har større eller mindre spillerum for seernes projektion "i sig", så tror jeg ikke, at forskeren kan undgå at udfylde disse spillerum med sit personlige gods. I tilfældet kvantitativ content-analyse hvor flere 'program-kodere' anvendes, vil der aldrig være nogen garanti imod, at deres træning har medført en 'synkronisering' af associationer hørende til ukendte spillerum i programmet. Disse udsagn om hvad programanalysen ikke kan, vil jeg lade stå som postulater, selv om det er en ret central pointe.

Under alle omstændigheder kan empiriske receptionsundersøgelser ikke anses for at være særlig videns-befordrende, hvis programanalysen på forhånd anser sig for at være tilnærmelsesvis absolut. Her kan anføres det argument, at 'kvalitative' tekstanalyser af diverse orientering kan 'læse mellem linjerne' og derved afdække et måske større potentiale af afkodninger end der faktisk kan indhentes i den empiriske stikprøve; dels fordi disse stikprøver sjældent er stort og repræsentativt anlagt, og dels fordi metoderne til indhentning af receptionsdata er for primitive. Men lad dette problem komme an på en prøve. Foruden gennem receptionsdata at ville afprøve specifikke hypoteser (som f.eks. er fremkommet gennem ideologikritisk analyse, jvf. Morley 1980), er det nødvendigt at sigte imod indhentning af så mange faktisk reciperede betydningsversioner som muligt. Denne hensigt at forholde sig 'udgrænsende' i indhentningen af receptionsdata er begrundet i, at den programopfattelse, som prioriterer spillerumsfaktoren, indbefatter de programopfattelser, som prioriterer bestemte 'normaliserende' strukturer i programmet (f.eks. 'preferred reading' hos Morley 1980); men det omvendte gælder ikke. Hensigten at indhente så bredt varierede receptionsdata som muligt står umiddelbart i en vis modstrid til det metodisk kontrollable; det bliver således vanskeligere at afgøre om receptionsdata er 'gyldige' i forhold til programmet, jo mere 'udgrænsende' et sigte man har.

Empirisk forskning 'indrømmer' ofte, at der hellere gives afkald på de interessante resultater, end at der omgås letfærdigt med hvad der er sandt. Men det er faktisk ikke det egentlige dilemma i empirisk forskning: det der evt. gives afkald på, er ikke det interessante resultat, men derimod 'det resultat, der muligvis er sandt.'

Groeben beskriver dette dilemma (Groeben 1977): (min omskrivning fra s. 136). Jo mere jeg forsøger at undgå at afvise det rigtige, jo mere tolerant og mindre restriktivt forholder jeg mig i vurderingen, og løber derfor den risiko også at acceptere det forkerte. - Men omvendt: jo mere jeg er koncentreret om at undgå at acceptere noget forkert, jo mere restriktivt og skarpt vurderer jeg, og løber dermed også faren for at afvise noget rigtigt. Risikoen i den sidstnævnte holdning er altså ikke, at man (blot) er mindre 'frembrusende' med resultaterne (måske skal de nok komme), og det er jo en sympatisk besindighed, men derimod at man censurerer muligvis rigtige og interessante resultater (og selv indirekte censur er jo en mindre sympatisk egenskab). Hvilken videnskabsmoral og hertil hørende vægtning af dette dilemma, der er den rette skal jo egentlig 'ikke diskuteres her' (egentlig en helt tredje måde at klare dilemmaet på), så der skal blot peges på at den tolerante orientering ifølge sagens natur her er den rette: i praksis er det sjældent, at receptionsundersøgelsers stikprøver er statistisk repræsentative; det vil ofte være stikprøver, der er praktisk mulige. Man skal derfor ikke generalisere for meget, og vil derfor være ekstra indtillet på at undgå at acceptere det forkerte. Altså en tendens, der af sig selv søger mod 'normaliserende' receptioner på bekostning af 'det polyvalente.'

Spørgsmålet om adækvat afkodning

Dette spørgsmål har allerede været nævnt og er det centrale i receptionsundersøgelsens metode. Jeg vil holde mig til Groebens løsning (Groeben 1977) af problemet. (S. 140-41). Han afviser for det første, at man ud fra tekstanalysen kan udvælge, hvad der er rigtige afkodninger. Men for det andet kan man anvende tekstanalysen i en negativ funktion til falsifikation af afkodninger. Faktiske receptioner kan falsificeres når der - som han siger - forekommer eklatante modsigelser mellem tekstens material-struktur og den faktiske afkodning. Dette forudsætter, at der også i undersøgelsen foreligger en sådan analyse af tekstens material-struktur, så man kan foretage en relations-analyse. (For litterære teksters vedkommende nævner han som sådanne material-strukturelle elementer: ords sammensætning og almene (i ordbog angivne) betydninger; sætningers og hele tekstens begyndelse og slutning; kompositionsformer etc. Her kunne inddrages hvad der tilsvarende ville gælde for 'fjernsynssproget' (jvf. semiologiske problemstillin-

ger såsom Fiske & Hartley 1981). Groebens løsning vil altså inddrage et meget bredt spektrum af 'gyldige' afkodninger. Der vil ikke være nogen af dem, der kan udnævnes som "adækvate", men derimod mange der vil være 'ikke-inadækvate'. I praksis vil man sikkert også for det meste være sikker når man om en given afkodning siger, at den 'ikke er forkert.' Under alle omstændigheder ligger der en opgave i for TV's vedkommende at bestemme, hvordan den 'formular' eller 'matrice' skal analyseres i forhold til hvilken et receptionsdatum kan betragtes som gyldigt, fordi det ikke er forkert.

Om selve perspektivet i bearbejdningen af gyldige receptionsdata siger Groeben i øvrigt, at der ikke kan være tale om at rekonstruere teksten/programmet som et konglomerat eller super-enhed af faktisk reciperede betydninger. Det vil føre ud i tomme formuleringer og abstrakte beskrivelser. Derimod skal faktiske receptioner samles i 'versioner', der ikke er indbyrdes reducerbare. I forhold til disse versioner kan man derefter opstille hypoteser om baggrundsvariabler etc. Perspektivet med empiriske receptionsundersøgelser er jo at opnå generaliserbar viden om, hvilke afkodninger, der knytter sig til hvilke programmer; samt hvilke seergrupper eller 'psykologiske klasser' (Adorno 1950) eller 'kommunikative kompetencer' (Cassetti 1984) disse versioner modsvarer; samt endelig hvilke virkninger disse afkodningsversioner har i forhold til hvilke af disse variabler.

Program eller genre som grund-formular

Et særligt problem, som angår spørgsmålet om den grund-formular i forhold til hvilken afkodninger falsificeres, opstår for TV-receptionsundersøgelser derved, at det enkelte programs særtræk i den konkrete 'receptionsberetning' tenderer til at glide over i genrens rutiner og teksthukommelsen. D. Hobson (1982) bemærker:

In fact, it became clear through the process of the study that the audience do not watch programmes as separate or individual items, nor even as types of programmes, but rather that they build up an understanding of themes over a much wider range of programmes and length of time of viewing. (s. 105).

For det første illustrerer dette forhold nytten af en metode, hvor der ikke sigtes imod (en positiv) bestemmelse af adækvate afkodninger. (Som Groeben (1977)

nævner s. 141, så modsvarer tekstformulærens (negativt) udgrænsende funktion en opfattelse af teksten som receptionens 'muligheds-betingelse'. Men dermed er problemet ikke afklaret.

For det andet kan man her inddrage et andet (og mit sidste) problem, nemlig i hvilket omfang det er muligt at holde receptionsfase og 'fortolkningsfase' adskilt; altså i hvilket omfang forskeren kan være (udenforstående) iagttagere til receptioner, der betragtes som (simple) afkodningsdata. Måske opbygger seerne ofte deres egne afkodningssystemer, som det så vil være forskerens opgave at rekonstruere sammen med recipienterne. Disse vil så kunne genkende deres 'system' i den rekonstruerede version, hvilket (vist) er hvad man kalder en konsensus-betinget sandhedsmodel. Dette forekommer ofte i interview-undersøgelser, men vil altid begrunde mistanke om manipulation fra forskerens side.

Noter

1. Det fremgår af litteraturlisten, hvilke undersøgelser jeg sigter til. Efter national oprindelse fordeler de sig i flg. traditioner:
 - en dansk, hvor et interessant speciale af Anne Hjorth (1984) må siges at være en foreløbig kulmination.
 - en vesttysk, hvor jeg specielt bygger på de empiriske indfaldsvinkler hos Groeben 1977 og Bauermann 1981. (Også hvor det ikke direkte er anført kan passager stamme fra Groeben). Den hermeneutiske tradition i Vesttyskland (Jauss 1977 og Iser 1976) er ikke inddraget. (Heller ikke de østtyske receptionsteorier f.eks. M. Naumann).
 - en amerikansk, repræsenteret ved den psykoanalytisk inspirerede receptionsforsker N. Holland (1975). Hos ham kan man iagttage hvorledes receptionsproblematikken dukker op imellem hans værk fra 1968 ('Dynamics of Literary Response') og værket fra 1975.
 - en engelsk, hvor der primært tænkes på David Morley (1980) og forudsætningerne hos bl.a. Stuart Hall. (Også Hobson 1982).
 - en italiensk, hvor kan man iagttage en linje gående fra Eco (1979), hvor der er optryk af analyser fra begyndelsen af 60'erne og til helt friske undersøgelser (Cassetti 1984) publiceret af RAI's medieforskning.

2. 'Frame' defineres således i den italienske rapport (Cassetti 1984, s. 197):

et ret vidt begreb, som angiver i hvert fald to (sags) forhold: a) et interpretativt styrende skema, som tjener til at definere en situation, altså en nøgle til læsning, eller om man vil en ramme for det der observeres; b) en datastruktur, hvorigennem en stereotyp situation 'sammensættes'; om man vil et scenario hvori det forekommende indsættes.

Litteraturliste

Adorno, Th. et al.: "The Authoritarian Personality" 1950.

Andersen, A.N., Nielsen, P.E.: "Sensationspressens læsere - læsernes sensationspresse." i "Massekultur og Medier." nr. 5, 1982.

Baggaley, J. et al.: "Psychology of the TV Image." N.Y. 1980.

Bang, Jørgen: "Flugten til det indre Amerika - om brugen af TV-serier." i "Netværk. Årbog fra det Humanistiske Fakultet, Århus Universitet." System 1983, s. 79-87.

Baurmann, Jürgen: Textrezeption empirisch. Wege zu einem ziel, behelfsbrücken oder holzwege?" i Köpf, G. (hrsg.): "Rezeptionspragmatik." München 1981.

Blumler, J.G.: "The role of theory in Uses and Gratifications Studies" i "Communication Research," Vol. 6, No. 1, 1979, p. 9-36.

Blumler, J.G., Katz, E.: "The uses of Mass communications." Sage Publ. 1974.

Bryce, J.W., Leichter, H.J.: "The Family and Television." i Ellis, G.J. (edit.): "Television and the Family." "Journal of Family Issues," Vol. 4, No. 2, Sage Publ. 1983.

Cassetti, Francesco (cur.): "Un' altra volta ancora. Strategie di comunicazione e forme di sapere nel telefilm americano in Italia." i "Dati per la verifica dei

- programmi trasmessi." Nr. 61, RAI, Roma 1984.
- Eco, Umberto: "The Role of the Reader." Bloomington/London 1979.
- Fausing, B.: "Industrikulturens billeder." i Fausing, B. & Larsen, P.: "Billeder, Analyse og historie." Dansk lærerforeningen/Skov 1982 s. 99-113.
- Fiske, J., Hartley, J.: "Fjernsynets sprog." 1981.
- Gerbner, H.; Gross, L.: "Living with television: the violence profile." i Newcomb, H. (edit.): "Television: the critical view." N.Y./Oxf. 1979.
- Groeben, N.: "Rezeptionsforschung als empirische Literaturwissenschaft." Athenäum Verlag Kronberg/TS 1977.
- Hjort, Anne: "Når Kvinder ser TV." Speciale. Institut for Literaturvidenskab, Københavns Universitet 1984.
- Hobson, D.: "Crossroads. The Drama of a Soap Opera." London 1982.
- Holland, N.: "5 Readers reading." Yale University Press 1975.
- Iser, W.: "Der Akt des Lesens." München 1976.
- Jauss, H.R.: "Ästhetische Erfahrung und literarische Hermeneutik I." München 1977.
- Jensen, E., Tuftte, B.: "Om kvalitativ empirisk receptionsforskning - eksemplificeret ved en undersøgelse af børns brug og oplevelse af video." i "Massekultur og Medier." nr. 10, 1984.
- Katz, E., Liebes, T.: "Once upon a time, in Dallas." i "Intermedia." Vol. 12, No. 3, 1984, p. 28-32.
- Larsen, P.: "Glosser om medier og reception." i "Skønlitteratur og billedmedier."

Det centrale udd. råd. 1981.

Linne, O., Marosi, K.: "At opleve og forstå fjernsyn." DR 1976.

Lorenzer, A.: "Sprachzerstörung und Rekonstruktion." 1970.

McQuail, D: et al.: "The Television Audience: A revised Perspective." i McQuail, D.: (edit). "Sociology of Mass Communications." Penquin 1972.

Morley, D.: "The 'Nationwide' Audience." British Film Institute 1980.

Nielsen, N.-Aa.: "Seriesening i TV." DR 1982.

Prokop, D.: "Holocaust und die Wirkungen von Gewalt im Fernsehen." i Prokop, D.: "Medienwirkungen". Frankfurt/M 1981.

Svendsen, E. Nordahl: "Lørdagskanalen". DR 1983.

Waldmann, G.: "Vom produzierten zum produzierenden Leser. Überlegungen zur Rezeptionstheorie, zur Fernsehrezeption und zu einer produktionsorientierten Literaturdidaktik." i Köpf, G. (hrsg.): "Rezeptionspragmatik." München 1981.

Niels-Aage Nielsen er konsulent ved Danmarks Radio.